

Universitätsbibliothek Paderborn

**Joannis Ludovici Schönleben, Carnioli Labacensis, SS.
Theologiae Doctoris, Protonotarij Apostolici,
Archi-Diaconi Carnioliae Inferioris. Horae Subsecivae
Dominicales. Sive Discursus Sacri De Tempore ...**

Cum quadruplici Indice I. Discursuum. II. Locorum Sacrae Scripturae. III.
Rerum & Verborum. IV. Historiarum & Mythologiarum

Pars Aestiva Et Autumnalis A Pentecoste Usque Ad Adventum. - Annexis
aliquot Panegyricis Academicis.

Schönleben, Johann Ludwig

Salisburgi, 1676

Discursus XXVI. Dominica XXIV. post Pentecosten. Paroxysmus Salutaris.
Thema. Orate, ne fiat fuga vestra in hyeme, vel Sabbatho. Matth. 24.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-47093](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-47093)

que suavem MUSICAM efficiat, eamque continu-
et usque dum ad chorum, & consortium beatorum
admissa cum illis tibi accinat gloriosum trifagium.
Hæc AA. mei vobis hodie dicta sint, & opto ut ser-
viant AD TACTUM: neque aliud adijcio quam
verba Apostoli. *Verbum Christi habet in vobis abun-*
danter in omni sapientia, docentes & commonentes vos-
metipsos Psalmis, hymnis & canticis spiritualibus, in
gratia CANENTES in cordibus vestris Deo.

Coloss. 3.
v. 16.

DISCURSUS XXVI.

Dominica XXIV. post Pentecosten.

Paroxysmus Salutaris.

T H E M A.

Orate, ne fiat fuga vestra in hyeme, vel
Sabbatho. *Matth. 24.*

S Y N O P S I S.

<p>I. Sabbatho fugere est sine ope-
ribus bonis in securitate no-
xia evocari ad tribunal, cu-
ius recordatione omnes debe-
rent contremiscere, salutari
quodam Paroxysmo, non le-
thali.</p> <p>II. Mala conscientia inducit
multis uti Flacco paroxys-
mum & metum cen febrem</p> | <p>continnam, sed in solo metu
herent, nec quid porro agen-
dum sit cogitant.</p> <p>III. Horum paroxysmus le-
thalis est & malus, quia me-
dici docent quando febricit-
antium corpus non minuitur
esse indicium longi aut lethali-
s morbi. Minuenda vitia
cum timeamus judicium, &</p> |
|---|---|

vac.

vacuanda conscientia ut sit
Paroxysmus salutaris.

IV. Sed obesi ob humorum cras-
sitiem & male discurrunt, &
ad labores inepti sunt, sic car-
nales homines ad pœnitenti-
am, cùm interim probi se ex-
tenuent sicut aranea.

V. Pinguis minervæ sunt stu-
pidi, incrassati recalcitrant,
unde incurrunt paroxysmum
lethalem sicut Balthasar vi-
dens iudicium exercitum in
patrem nihil cogitavit de e-
vacuatione malitiæ, unde e-
tiam sicut vixit periit.

VI. Agnus quocunque pabulo
refectus, si prope lupum vi-
deat macrescit; & nobis pro-
pè est iudicium, prope infer-
nalis lupus, neque tamen à de-
siderijs carnalibus à vitijs ex-
tenuamur. In cura morbo-
rum prima est evacuatio.

VII. Macarius Abbas nun-
quam pinguescere potuit, quia
semper cogitabat diem ulti-
mum, idem in nobis operari

deberet timor Dei si non fi-
lialis, saltem servilis, qui ex-
tenuaret animam evacuando
vitia.

VIII. Beatus censendus est qui
timet Dominum, & manda-
tis eius obtemperat. Verus e-
nim timor conjunctus est cum
operibus bonis.

IX. Et hic evacuavit urbes
implevit eremos, implet ad-
huc monasteria quo impulsi
multi descendunt in infernum
videntes ne descendant mo-
rientes, ut Arsenius, Elias
Abbas, & alij.

X. Si tales timuerunt ultimum
diem viri sancti, quid nos de-
cet plenos vitijs? si stelle ca-
dunt de cœlo, quia non timu-
erunt perseveranter, quid no-
bis metuendum, qui modicè
timemus aut nihil.

XI. Summa nostræ felicitatis in
hoc sita est Deum timere &
mandata eius observare, &
hec est hominis definitio nova
apud sapientem.

Orate, ne fiat fuga vestra in hyeme, vel
Sabbatho. *Matth. 24.*

I.

Abbathum postrema hebdomadæ dies
est sicut hyems postrema pars Anni.
Sabbatho requiescimus à laboribus,
& velut coronidem imponimus curis
ac sollicitudinibus per hebdomadam
exantlatis. Monet Christus; *Orate*
ne

ne

Theophyl.
S. Anselm.
ap. Man-
si.

S. Alban.
q. 83.

Osee. 7.

ne fiat fuga vestra in hyeme vel Sabbatho. Quæ fuga? quali Sabbatho? Theophylactus in hunc locum: Sic intelligito, quod oporteat precari ne fiat fuga nostra ex hac vita, hoc est mors in Sabbatho, otiosis nobis à bonis operibus: Eodem sensu S. Anselmus: In Sabbatho fugit qui otiosus in divino opere torpescit. Quin & S. Athanasius: Vocat Sabbathum securitatem: dicit ergo: ve animæ in peccati securitate vel socordia constitutæ. Sed quomodo in securitate possit constitui peccatrix anima, si ea audiat & intelligat, quæ in hodierno Evangelio Christus futura prædicit? Quis non cohorrescat ad tam mirandam naturæ totius confusionem? Erit, inquit, tunc tribulatio magna, qualis non fuit ab initio mundi, usque modo, neque fiet. Sicut fulgur exit ab oriente, & paret usque in occidentem, ita erit adventus filij hominis. Sol obscurabitur & luna non dabit lumen suum, & stellæ cadent de cælo. &c. Heu me! quàm horrendum chaos totius universi! Anne possit excogitari maior confusio, terribilior tribulatio, quàm fuit temporibus Noë, quando ruptæ sunt cataractæ cæli, & apertæ abyssi, totumque genus humanum in aquis suffocatum interiit? Ergone aliquid horribilius decrevit Deus adversum peccatores quàm universale diluvium? Erit, erit tribulatio magna qualis non fuit ab initio mundi usque modo, neque fiet. Nemo est qui hæc audiens & credens non perhorrescat, & vel solo concutiatur auditu: ut Osee prædicebat: Quasi volucres cæli detraham eos: cadam eos secundum auditionem cætus eorum: quæ postrema sic legit Theophylactus: Castigabo eos in auditione tribulationis ipsorum. Quæ licet de supremo mundi die & adventu Judicis cælestis intelligenda sint, eoque perti-
neant,

neant, quando, ut ait S. Hieronymus : *Tantus ter-
ror erit, ut omnes per circuitum nationes, & animo &
corpore perhorrescant, imò crucientur* : Nihilominus,
quæ de futuro prænantiantur, in præfenti metuen-
da sunt, & ideo à Christo prædicta sunt, ut cavea-
mus *ne fuga nostra fiat in hyeme vel Sabbatho*, quando
jam tempus non erit fugiendi à ventura ira, *videte
ne tunc queratis peccata fugere, quando jam non licet
ambulare* ait Cæsarius Arelatensis. Unde qui nunc
ad ista cohorrescit, & veluti quadam salutari febrî
& PAROXYSMO corripitur, levius sentiet quan-
do aderit suprema dies, securus à periculo. Omnes
(nihil dubito de Christianis) omnes timemus ul-
timum mundi diem, sed non omnes timemus ad
salutem, & similes sumus febricitantibus quorum
alijs PAROXYSMI SALUTARES sunt, alijs verò
lethales. Ut ergo dignoscamus quis sit PAROXY-
SMUS SALUTARIS, quis econtra lethalis ; volo di-
cere, quinam salubriter extremum Judicij diem me-
tuant : quibus verò hic metus futurus sit ad mor-
tem serviet præfens discursus.

II. Flacci infensissimi quondam Judæorum
hostis, postquam in exilium actus fuit tremendum
ex mala conscientia supplicium expressurus Philo
Hebræus, ita eum secum ratiocinantem inducit :
*Horum facinorum poenæ me manent, sat scio : & diræ
jam stant tanquam in carceribus, ut obice rupto properent
in meam perniciem : imò iam in horas præmorior, multas
mortes sustinens ante illam ultimam.* Et describens por-
rò eius statum sic pergit Philo : *Atquè ita sæpè terri-
tabatur, horrore quatiente membra omnia, animo quoquè
contremiscente, anbeloque pectore. Si quem lento passu in-
cedentem videret, suspicabatur cogitare sibi perniciem :*

Dom. Pars II.

Ty

fin

S. Hieron.
in Joël. c.
2.

Cæsar. A-
relat.
hom. 42.

Philo. ap.
Baëz.
To. 3. in
Evang.
lib 13.
c. 1.

*sin properantem, mox mentem subibat : at hic me persequitur, non temerè festinat, blandus insidiatur, liberè loquens contemnit. Cibus potisque mihi præbetur tanquam maciandis pecudibus. Quousquè tandem ferreus durabo in tot casibus? Idem evenit omnibus qui reminiscuntur venturi severi Judicis, & præludiorum Judicij, quæ Christus in hodierno proponit Evangelio, præsertim quos gravat multorum peccatorum sarcina, quos in antecessum conscientia torquet. Sed ô nostram vel nimiam socordiam vel infelicitatem! Audimus, contremiscimus, timemus, & in solo metu hæremus, nihil de conclusione solliciti. Ex his præmissis quas Christus proponit, oporteret inferre unum salutare ERGO. Et nobis de hoc nulla cura! Quis infert: *Vigilate ERGO, quia nescitis qua hora Dominus vester venturus sit?* Quod omnes metuere debemus in ultima mundi die, singulis timendum est in ultima vitæ die. S. Gregorius agens de temporibus Antichristi, qui mira patraturus est signa, quibus etiam periclitabuntur electi: monet nos: *Pensemus ERGO quæ erit humanæ mentis illa tentatio quando pius Martyr & corpus tormentis subijciet, & tamen ante eius oculos tormentor miracula faciet.* Nos verò de ultimo nostro die solliciti: Pensemus ERGO, quæ & quanta erit in ultima HORA tentatio, ut præveniamus non solum tentationem, sed iram Judicis: cum Timore & tremore salutem operemur.*

III. Medicorum dogmā est post PAROXYSMUM febritem observandum quomodo corpus se habeat, an extenuetur, vel maneat in priorē statu. Si enim permaneat, nec extenuetur, crisis est febrem fore longam vel lethalem. Ita Hip-
po-

Matth.
24.

S. Greg.
lib. 32.
Moral.
c. 12.

pocrates: *Febricitantium non omnino leviter corpus permanere, nec minui, aut etiam plus equo colliquefieri, malum.* Videas hominem feбри correptum post unum alterumve PAROXYSMUM eodem corporis habitu, colore, robore, dices cum vulgo sanum & benè habentem, sed aliter pronuntiat Hippocrates: *Febricitantium non omnino leviter corpus permanere nec minui, MALUM.* Et quid dices de peccatore cui Deus per Evangelium, per Concionatores, per lectionem librorum, per internum conscientiae remorsum febrem immittit, ut cohorrescat ad memoriam futuri Judicij, cogitet sibi moriendum, & fortè repente; standum ante Judicis tribunal, & expectandam sententiam, ad hæc tamen nihil extenuari, nihil remittere de malitia, perseverare in pristino statu vitiosæ vitæ, dicēsne hunc sanum, aut laborare PAROXYSMO qui salutem promittat? O quot tales reperies passim in mundo! *Jamque impios ultor ad judicium pertrahit* (inquit S. Gregorius) *& tamen ipsi ordinatione sollicita rebus transeuntibus occupati nihil aliud cogitant, nisi in hoc mundo adhuc qualiter vivant. Relinquendo omnia, quasi possidendo disponunt: quia spes vivendi non frangitur, etiam cum vita terminatur. Jam ad judicium trahuntur per sententiam, & tamen adhuc habendis rebus inhaerent per curam.* Annon isthæc magna insania est adhuc cogitare de vita, ubi iam ultima clepsydræ stilla fluit, ubi iam à longè sonare incipit tuba illa terribilis ad judicium evocans? Post deploratam salutem à Medicis, testamenta disponunt, sed addunt *si non supervixerò, nec putant se adhuc vitam relinquere cum iam relinquunt. Spes vivendi non frangitur etiam cum vita terminatur.* Si tunc de e-

Hippocra-
t. lib.
2. Aphor.
28.

S. Greg.
8. Mor.
cap. 7.

vacuanda conscientia, de extenuando corpore per pœnitentiam, de minuendis noxijs humoribus peccatorum cogitarent, sapientius agerent.

IV. Evenit autem istis quod Isaias dicebat, & Christus repetijt de turbis sequentibus se ad discipulos;

Matth.
13.

Adimpletur in eis Prophetia Isaia dicentis: Auditum au-
dietis, & non intelligetis: & videntes videbitis & non
videbitis. Incrassatum est enim cor populi huius. Pin-
guis Minerva non est apta scientijs. Probro afficie-

Stob. serm.
3. *Alex. ab*
Alex. lib.
2. c. 25.
Plutarch.
1. *Car. 2.*

bantur olim apud Gallos & Iberos obesi & pingues,
velut inutiles, & Epaminondas militem porten-
tosè obesum ab exercitu submovit, velut inhabi-
lem ad labores militares. Apostoli vox est: *Carna-*
lis homo non percipit ea quæ sunt spiritus Dei. offuscatur
intellectus humorum crassitudine. Hæc ad mora-

Orig. inf.
cit.

lem sensum inflectens Origenes ait: *sicut peccatum*
incrassescere facit animã, ita è contrario virtus subtilem
eam reddit. Unde magna est Dei gratia si quis pecca-
tis aggravatus sentiat & percipiat minas peccatori-
bus intentatas si territus metu futuri iudicij minuat

Psal. 38.

peccata & prava desideria: quod insinuans Psaltes
canit *Propter iniquitatem corripuisti hominem, & tabe-*
scere fecisti sicut araneam animam eius. Quasi diceret:
proposuisti ei instans periculum, minatus ei es
diem venturæ iræ, unde sicut aranea se cœpit e-

Orig. hom.
1. *in Psal.*
38.

xenterare & evacuare peccatis, & quodammodo ta-
bescere, quod signum est PAROXYSMI SALU-
TARIS: uti advertit Origenes in hunc Psalmi lo-
cum: *Est ergo opus Dei, ut tabescere faciat & consu-*
mat omne quidquid est crassioris materiæ, quo circumda-
tur anima, ut extenuet & eliminet prudentiam carnis.

V. Qui verò solùm audiunt Dei minas, & in
crassati delitijs ac cogitationibus terrenis solùm
ob-

obstupescunt, nihil de cura solliciti, hi velut homines pinguis minervæ ac stupidi, laborant febre lethali, & PAROXYSMO penè incurabili, ex quo in repentinum cadunt interitum. De his lamentatur Moyfes in cantico : *Incrassatus est dilectus & recalcitravit : incrassatus, impinguatus, dilatatus, dereliquit Deum factorem suum.* Ostenderat Deus Balthasari Regi Babylonix iudicium quod cum patre eius Nabuchodonosore exercuerat, qualiter eiectus ab hominibus septennium exegerit inter feras scœnum ut bos comedens : vidit hæc ille & audivit & meminisse debuit, sed *Incrassatus recalcitravit*, delitijs & cupedijs nimis immerfus : *Fecit grande convivium, Præcepit ergo jam temulentus, ut afferrentur vasa aurea & argentea quæ asportaverat Nabuchodonosor pater eius de templo, ut biberent in eis Rex & optimates eius.* Quis Medicus huic ægroto post PAROXYSMUM non prædicat ex bona habitudine MALUM? Et ecce aspiciebat articulos manus scribentis MANE THECHEL PHARES. Quid dicis ad ista Daniel! quid censes de hoc ægroto, cuius quidem *facies immutata est, & compages renum eius solvebantur, & genua eius ad invicem collidebantur.* Actum est, ait Daniel : febris hæc MALUM portendit, PAROXYSMUS lethalis est. Vidit parentis fortunam, scivit iudicium in illum exercitum : *Incrassatus recalcitravit* : Adhuc modicum temporis superest, si vel hoc fruatur, & evacuet crassos humores, extenuet se per pœnitentiam, adhuc paratus est Deus avertere MALUM. Sed non cogitat Balthasar de pœnitentia, *Incrassatus temulentus*, solùm obstupescit. Heu me! *Cor durum habebit male in novissimo.* Prius erat necessaria evacuatio. Vidisti Balthasar quid actum fue-

Dent. 32.

Dan. 5.

Eccl. 3.

rit de Patre : *Tu quoque filius eius non humiliasti cor tuum cum scires hæc omnia. Idcirco : MANE : numeravit Deus regnum tuum & complevit illud. THECHEL appensus es in statera & inventus es minus habens. PHARES divisum est regnum tuum, & datum est Medis & Persis.* Adhuc si vis cogita de salute, adhuc stillat clepsydra. Sed ô stupidum Regem ! audit iterum lethalem esse morbum, finem adesse regni, credit Danielis interpretationi, & disponit adhuc de regno quasi victurus : *Relinquendo omnia quasi possidendo disponit.* Dum jubet prædicari de Daniele : *Quod haberet potestatem tertius in regno suo.* O stulte quo abriperis ? quid distribuis officia cum tuo privaris ? *hac nocte repetent animam tuam à te.* Et ecce : *Eadem nocte interfectus est Balthasar Rex Chaldeus.* Qui non statim evacuat cum febrile incipit, non potest evacuare cum vellet. Quem Deus diu expectat, & monet aliorum exemplis, nec corrigitur, malè habet in novissimo. *Balthasar iste (Theodoretus sunt verba) summum patris supplicium conspicatus, nihil inde percepit utilitatis, itaque justus iudex nulla venia dignum censuit. Perijt sicut vixit. Febricitantium corpus permanere nec minui, MALUM.*

Theodoret.

VI. Tradunt Philosophi si agnum caveæ includas eique apponas cibum proportionatum in quantitate etiam superfluum, & è regione eius in alia cavea lupum constituas, fore ut agnus semper magis magisque deficiat, & macrescat, idque refundunt in metum & timorem lupi sui hostis. Et quid nos agimus ? habemus semper adversarium infernalem lupum, habemus ante oculos minas cœlestes, iudicium quod nobis subeundum est post hanc vitam, iudicium universale ad quod in die illo tremen-

mendo convocabimur, & tamen adhuc volutamus in delitijs, delectamur honoribus, confestimur in vitijs *incrassati calcitramus*. Nimirum non satis apprehendimus quid futurum sit post hanc vitam, quæ nos in futurum expectent. Heu! *Febriçantium corpus non minui MALUM*. Prima in omnibus morbis cura est, nec aliud suadent Medici, quàm evacuatio, exinanitio, extenuatio humorum peccantium: prima nostra cura deberet esse evacuatio conscientiæ, extirpatio peccatorum & pravarum cupiditatum ab anima, & tunc licet versaremur in delitijs, divitijs, honoribus, respectando tamen novissima, & lupum infernalem, macresceremus, extenuati & subtiliores effecti speculareremur divina. *Quemadmodum* (ita loquitur Divus Antoninus) *timor naturalis materialiter consumit carnes, ita cœlestis concupiscentias, ne quis vincatur ab illis: proinde rectè rogabat Psalmista: Confige timore tuo carnes meas.*

VII. Interrogatus aliquando Macarius Abbas cur ita siccus & macilentus esset cùm comederet, sicuti cum jejunaret: respondit: sicut lignum cui carbones igniti apponuntur, sensim consumitur ab igne omnem eius viriditatem & humorem absumente, sic qui mentem suam continet in timore Domini, carnem & ossa consumit. Si hoc efficit timor in carne, quanto magis id operari debet in anima. Timor si non filialis, saltem servilis, qui oritur ex pœnæ metu, sed ab hoc gradus est ad illum, discit timere Deum ut filius, qui timuit diu pœnas ut servus: uterque evacuat animam peccantibus vitiorum humoribus, feliciter ille. Hoc eleganti similitudine expressit Augustinus: *discrimen*

D. Antonin. 4. p. sum. lib. 14. c. 13.

In vitis PP. ap. eund. S. Antonini

*S. Aug. in
Joan.
Traß. 9.*

men assignans inter timorem filialem & servilem. Ponit enim duas maritatas quarum una parata esset, ad committendum adulterium, sed timet mariti præsentiam, & optat eum absentem: altera casta permanere vult, & ideò timet mariti absentiam, ac vult habere semper præsentem. *Utrâque timet: vox una, diversus animus: illa timet ne veniat; ista timet ne discedat. Exhibe te talem Deo qualem vis habere uxorem. Castus timor (seu filialis) observat se à peccato ne deseratur, non ut puniatur. Sed utinam vel servili timore multi percellerentur! utinam vel Judicem metuerent, quem non timent ut patrem! utinam vel bruta imitarentur quæ territa fugiunt imminens periculum. Ceruæ dum tonitru audiunt immaturum foetum pariunt: sepia piscis cum in periculo se videt ne capiatur atramentum effundit, ut elabatur. Homo evome atrum virus, exonera animam partu mortifero, & sis ut ille qui *concepit dolorem, & peperit iniquitatem*, id est dolendo de peccatis, effunde quidquid gravat conscientiam, recogitans quòd possit accidere ut fuga tua fiat in hyeme, & tunc fugere amplius non possis.*

*Psal. III.
Tertull. de
patient.*

1. Reg. 12.

VIII. *Beatus vir qui timet Dominum* canit Psal-
mista: in quæ verba Tertullianus: *O servum illum
beatum, cuius emendationi Dominus instat! cui dignatur
irasci, quem admonendi dissimulatione non decipit.* Sic
beati possumus esse omnes, quia omnibus præpo-
nit futurum aliquando mundi excidium, futurum
universale iudicium, per quod nos ad emendatio-
nem invitat, nec dissimulat nos admonere per
Concionatores, per inspirationes internas, per ex-
empla proximorum timentium Deum. Verba illa Sa-
muelis ad populum Israël: *Si timueritis Dominum* &
ser-

servieritis ei combinat S. Gregorius & observat in-
 quiens: Pleriquè divinè distractionis judicia metuumt,
 & tamen prava agere non desistunt. Parventi quidem
 corde, futura judicia cogitant, sed præsentì voluptate
 devicti, mala committere nequaquam vitant. Bene ergo
 post timorem Domini, eius servitia memorantur, quia
 ille solus timor probabilis est, qui dum mentem concutit,
 ad boni operis studium trahit. Filius per hoc ostendit
 se patrem timere & amare, quando eius mandata
 fideliter exequitur, & ita vivit, quasi semper habe-
 ret patrem præsentem. Ex tali timore Dei ut egre-
 giè ratiocinatur Cassiodorus, nascitur compunctio
SALUTARIS, de compunctione cordis abren-
 nuntiatio facultatum, ex hac humilitas, ex humilita-
 te mortificatio: per mortificationem verò extirpan-
 tur atquè arescunt universa vitia.

IX. Atquè hic timor est, quem D. Gregorius
anchoram cordis. S. Hieronymus, *virtutum custodem*:
 S. Chrysostomus: *expulsivum peccati*: S. Bonaven-
 tura: *Ostiarium cordis*. Sapiens Salomon *Initium sa-
 pientie* nominant: hic inquam Timor est qui eva-
 cuavit urbes, implevit eremos, purpuras mutavit
 in faccos: qui hodie replet monasteria & sacras do-
 mos, profligat vitia, ferit virtutes, frænât cupidi-
 tates, proscribit risum, colligit lacrymas. Unde
 Climacus de quodam Monacho tradit quòd cum
 videret ignem semper fleverit, memor ignis infer-
 nalis. Vitæ Patrum de quodam Abbate qui cum a-
 sperrimè viveret solitus est dicere: *Totus labor
 quem hic sustineo non est idoneus comparari ad unam diem
 tormentorum, quæ peccatoribus in futuro seculo præpa-
 rantur*. Hoc timore impulsî viri sancti juxta verba
 Psalmistæ descendunt in infernum viventes, ne descen-
 dant

Dom. Pars II.

Z z

S. Greg.
in lib.
Reg.Cassiodo.
de Inst.
mon. c. 4.S. Greg.
lib. 6.
Moral. c.
27.S. Hieron.
Ep. ad
Fabiol.S. Chry-
sost. hom.
15. ad
popul.S. Bonav.
diâ. salut.
c. 1.Climac.
gra. 4.
vitæ PP.
lib. 5. c. 7.Glossa. ad
Ps. 54.

dant morientes ut addit Glossa. Hic timor quem occupaverit, ad vitæ finem occupet, necesse est. Arsenius post centum viginti annos ferè in Eremita sperrimè transactos, cum flendi nullum finem faceret interrogatus, an post tot lacrymarum flumina adhuc divini Judicij rigorem metueret, dixisse fertur: *Metuo equidem O fratres mei, nec momento sine metu fui, ex quo hanc vitæ normam secutus me Deo consecravi.* Elias Abbas de se fatebatur: *Tria sunt que horrorem faciunt cogitanti: Egressus animæ ex hoc corpore, evocatio ad tribunal Dei, & proferenda in me à Judice Deo sententia.* De quodam solitario in Choreb refert Climacus, quòd aliquamdiù tepidè vixerit, & gravissima correptus infirmitate simul in extasim raptus fuerit. Restitutus deinde sensibus petijt à circumstantibus ut discederent. jisque egressis portam cellæ muro occlusit, ubi per duodecim annos mansit solo pane & aqua victitans. Tandem iterum infirmatus portam deijci curavit. Ingressi Patres ad ægrotum petierunt aliquod SALUTARE monitum. Ille aliud nihil respondit, quàm (verba sunt Climaci) *Ignoscite mihi nemo qui mortis & judicij memoriam verè agno-verit, peccare unquam poterit.* S. Hilarionem post exactam Anachoreticam vitam octoginta totis annis, adhuc timuisse mortem referunt historici, ac dixisse *Egredere anima mea octoginta annis servivisti Deo, quid times?* ad cuius dictum sanctus etiam Joannes Eleemosynarius se solebat reflectere; ac dicere; *si is qui octoginta annis servivit Christo, & mortuos suscitavit, & signa fecit, timuit amaram illam HORAM, quid habes tu humilis Joannes dicere aut facere?*

X, Ego verò dico: si isti tanti tam sancti viri
tan-

*Vita PP.
Ruffini. n.
163.
Apopht.
PP. lib. 3.*

*Jo. Climac.
scal.
Parad.
gradu. 6.*

*Ioan. Bol-
land. in
vita ad
23. Jan.*

tantoperè timuerunt supremum diem, quid nos sentire par est, qui peccatis quotidianis animam maculamus, securè vivimus quasi non morituri, indulgemus cupedijs nostris quasi nullam rationem reddituri. Nempe illi sapientissimè timuerunt, quia viderant *Stellas de caelo cadere*, & eos qui diu sanctè vixerant in fine corrupisse. *Vidimus multos* (ait S. Augustinus) *Vidimus multos ex Patribus nostris* (quod utique sine magno tremore non recolo, sine multo timore non confiteor), ascendisse primitus quodammodo usquè ad caelos, & inter sydera nidum suum collocasse: postmodum autem cecidisse usque ad abyssos, & animas eorum in malis obstupuisse. *Vidimus stellas de caelis cecidisse ab impetu ferientis caudæ draconis.* Unde quæso tam præceps ruina? non fuit perseveranter *Timor Dei ante oculos eorum.* Dicit enim sapiens: *Beatus homo qui semper est pavidus.* Semper inquit pavidum esse oportet, qui vult beatus esse, & perseverare. Vis scire quid sit esse semper pavidum? Bernardus dicat: *Time cum arriserit gratia: Time cum abierit: Time cum denuo revertetur, & hoc est semper pavidum esse.* Qui non est semper pavidus sæpè corrui. Et si multi post magna virtutum merita collecta ruerunt, quid non debent metuere magnis peccatorum sarcinis onerati?

XI. Finiamus cum Salomone. Hic librum suum quem inscripsit Ecclesiasten, ita conclusit: *Faciendi plures libros nullus est finis. Finem loquendi pariter omnes audiamus. DEUM TIME, & mandata eius observa: hoc est enim omnis homo.* Quasi vellet dicere: quid opus est multa scribere, multos libros edere formandis humanis moribus. Hoc sufficit, in quo consistit tota felicitas hominis, scribere,

S. Aug.
solitar. c.
29.

Prov. 28.

S. Bern.
Jer. 55. in
Cant.

Eccle. 12.

dicere, monere DEUM TIME & mandata eius ob-
 -serua: hoc est enim omnis hominis felicitas. Inferat nunc
 S. Bernardus: ERGO si hoc est omnis homo, absque
 hoc nihil est omnis homo. Maximè timeant, qui non
 timent. O JESU Confige timore tuo carnes meas, à ju-
 dicijs enim tuis timui. Confige inquam cruci tuæ, ut
 ei affixus non declinem à semita mandatorum tuo-
 rum, sed faciam iudicium & justitiam ne tradas me ca-
 lumniantibus me. Servi tui Basilij documentum
 SALUTARE est: sicut cruci affixus movere nec manus
 potest nec pedes, sic qui Timore Domini configitur, ex-
 tra illius nutum nequaquam movetur. Sim quoad vivo
 tuæ cruci affixus, pedes mei non ambulent nisi
 viâ crucis, manus meæ non operentur nisi bonum,
 intellectus meus non intelligat nisi quod tu doces,
 voluntas non velit, nisi quod tu mandas, memo-
 ria jugiter consideret Judicia justitiæ tuæ, ne fuga
 mea & emendatio sit nimis sera in hyeme vel sab-
 batho, si me fortè ad tribunal citave-
 ris subitò. Amen.

S. Bern.
 ser. 20. in
 Cant.
 Psal. 118.

S. Basl. in
 Proverb.

DIS-